

tighed er ansat i en Embedsstilling, som han ikke magter paa en tilfredsstillende Maade at udfylde, saa turde det være tvivlsomt, om han opvarende med Retfærdighed kunde fordrø, at Staten ved hans Afstedigelse skulde sikkre ham Indtægterne af et Embede, som han uden personlige Opoffrelser og uden virkelig Berettigelse har erholdt. Eller naar paa Grund af tidligere Forhold et eller andet Embede har været aflagt med uforholdsmæssigt store Indtægter, da turde det vistnok ogsaa være tvivlsomt, om Staten ubetinget skulde være forpligtet til at sikkre vedkommende Embedsmand det fulde Maal af disse Indtægter, som han uden nogen særlig Fortjeneste har erholdt, og som han ved Tiltrædelsen af sit Embede ikke vilde have vægret sig ved for en Deel at give Afkald paa, hvis dette havde været en nødvendig Betingelse. Det turde i ethvert Tilfælde være høist tvivlsomt, naar Staten af nødvendige finansielle Hensyn maa lade langt helligere Pligter udfylde, naar Krøblinger, Enter og Faderløse have maattet opoffre Alt, hvad der var Hjertet hjært og gav Livet Værd, for Fædrelandet, og derefter uden tilstrækkelig Understøttelse have maattet tilbringe Resten af deres Liv under Armod og Mangel; det turde — siger jeg — da være høist tvivlsomt, om hine ovenberørte Billighedskrav, blot fordi de have Tidernes Hævd, skulde være vigtigere end disse, der støtte sig paa directe Opoffrelser store og uomtvistede Ret. Dog — jeg gaaer fra disse særegne Spørgsmaal over til andre meer almeenvigtige, for at vise, hvorledes Sagen fremstiller sig fra et andet Standpunkt. Ved at gennemlæse Budgettet opdager jeg i en fjern Afkrog af samme et Blad, Skolelærerseminarierne vedkommende, og seer deraf, at man ogsaa for det kommende Finantsaar kun har kunnet affæe 15,000 Rbd. til Dannelsen af Almueskolelærere. Uagtet denne Stands høje Vigtighed forlængst har gjort det klart for mig, at der maae gjøres storartede Reformers for at have samme til den Anseelse og Betydning, som den i Virkeligheden tilkommer i Staten, saa skal jeg dog ikke trætte Forsamlingen med hjertefærende Skildringer af Almueskolelærernes Kaar, da dette ei hører hjemme ved Behandlingen af Finantsloven.

Det er altsaa ikke Skolelærernes Sag, som jeg for Dieblittet vil paatale; men jeg vil paatale den opvarende Slægt, hvis Kundskab og Dannelse afhænge af Lærernes aandelige Uddannelse og Dygtighed, eller med andre Ord, af de Læreaanstalters Fuldkommenhed, hvori han modtager sin Uddannelse, nemlig Seminariernes. Og hvad lover Budgettet os i denne Retning? Jeg seer her, at der af Statens forskjellige Midler anvendes circa 400,000 Rbd. paa Universitetet, Communitetet, Sorø Academie og „de lærde Skoler“. Disse Summer anvendes, saaledes paa den øvrige Embedsstands Uddannelse og de høiere Klassers i Almindelighed; men kun 15,000 Rbd. kunne der undværes til Skolelærerstandens. Skulde Almuens Oplysning virkelig ei være saa meget værd, at der kunde anvendes ligesaa meget paa samtlige Almueskolelæreres Uddannelse, som der anvendes paa et Døvsstumme-Institut eller paa de kjære Grønlanderes Opdragelse? Jeg vil ikke tale om Kjøbenhavns Theater eller det kongelige Kapel; thi saa dristigt sruer jeg ikke mine Fordringer i Veiret; jeg gaaer overhovedet ikke i Rette med hine Videnskabernes og Smagens Dannelsesanstalter, hvis Værd jeg skatter; men jeg spørger Dem, mine Herrer! om det passer sig for en constitutionel Stats lovgivende Forsamling at votere ifkun 15,000 Rbd. til Skolelærernes Dannelsesanstalter, medens den til samme Tid voterer $\frac{1}{4}$ Snees Tønder Guld til hine? Jeg spørger Dem, om det er passende at lønne Lærerne ved disse Dannelsesanstalter lavere end Bøgterne ved Viborg-Tugthuus eller Kjøbenhavns Postbudde, endfise Indrengsministeriets Fyrbøder. Det er ingen Overdrivelse, mine Herrer! jeg henviser Dem til Budgettet, og De ville deraf see, at med Undtagelse af paa Jøenstrup Seminarium har ingen Seminarielærer, som saadan, høiere Løn end mellem 100 og 450 Rbd., medens derimod hine have indtil 500, 600 og 800 Rbd.

Finantsministeren: Jeg skal bestræbe mig for saa kort som muligt at imødegaae de forskjellige Bemærkninger, som ere faldne, idet jeg har søgt at inddele dem i visse Hovedpunkter, hvortil jeg troer, at de kunne sammensættes. Den første Art af almindelige Bemærkninger dreier sig om den Beholdning, som